

**A Magyar Nemzeti Bank 12/2023. (XI.27.) számú ajánlása
az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, továbbá a környezeti
fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a biztosítók tevékenységében**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok azonosításával, mérésével, kezelésével, kontrolljával és közzétételével, valamint a biztosítók üzleti tevékenységében a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésével kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az MNB kifejezett szándéka, hogy az ajánlás közzétételével általánossá tegye a környezeti tényezők figyelembevételét, illetve elérje a negatív gyakorlatok kiküszöbölését a biztosítók napi működése során. Az MNB célja továbbá elősegíteni a hazai biztosítók fenntartható működésre való átállását, valamint felkészülési lehetőséget biztosítani az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok szempontjából releváns jogszabályi változásokra.

Az ajánlás címzettjei a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) szerinti biztosító és viszontbiztosító – a Bit. Hatodik része (204. §-a) szerinti kisbiztosító kivételével –, beleértve a biztosítók és a viszontbiztosítók csoportfelügyeletével kapcsolatos részletes szabályokról szóló 436/2016. (XII. 16.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározott, csoportfelügyelet alá tartozó biztosítót és viszontbiztosítót (a továbbiakban együtt: biztosító).

Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette a folyamatban lévő uniós szabályozói változtatásokat, törekvéseket, melyeket például a Szolvencia II keretrendszer változtatásai¹ is tükröznek. Ennek megfelelően az MNB jelen ajánlás közzétételével segíteni kívánja a változó jogi környezetnek való megfelelést.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás a kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközöket nem írja felül vagy helyettesíti, hanem az MNB értelmezését hivatott részletezni az éghajlatváltozással kapcsolatosan és a környezeti kockázatok körültekintő kezelésére vonatkozóan az azokban megfogalmazott általános elvárásokat illetően.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban

¹ https://www.eiopa.europa.eu/media/speeches-presentations/contribution/solvency-ii-leading-way-managing-sustainability-risk_en

foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

Az éghajlatváltozásról szóló 2015. évi Párizsi Megállapodás², az ENSZ fenntartható fejlődési céljai³ és az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület 2023. évi Szintézis jelentése⁴ az üvegházhatást okozó gázok (a továbbiakban: ÜHG) kibocsátásának csökkentésére, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság megteremtésére irányuló, haladéktalan és határozott fellépésre szólított fel.

Az Európai Unió (a továbbiakban: EU) ambiciózus, 2030-ig elérendő célokat tűzött ki az ÜHG kibocsátásának csökkentése, a megújuló energia és az energiahatékonyság tekintetében. 2018-ban az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) közzétette a 2050-re megvalósítandó hosszú távú stratégiai jövőképét egy klímasemleges gazdaságról. Magyarország a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvényben célul tűzte ki, hogy lépéseket tesz a klímaváltozás megelőzése, hatásainak csökkentése, továbbá következményeihez való alkalmazkodás hatékony és megvalósítható beavatkozások megtétele érdekében, és a nemzeti klímapolitika részeként igazodik a nemzetközi és európai uniós vállalásokhoz. E törvény kimondja, hogy Magyarország 2050. évre eléri a teljes klímasemlegességet, azaz az ÜHG még fennmaradó hazai kibocsátása, valamint elnyelése 2050-re egyensúlyba kerül, mely a gazdasági-társadalmi rendszerben értelemeszerűen fundamentális változásokkal jár együtt.

A biztosítási szektor szerepe a reálgazdaság klímaváltozás negatív hatásaival szembeni ellenállóképességének javításában vitathatatlan, csakúgy, mint érintettsége a potenciális kockázatok és veszteségek tekintetében. Intézményi befektetőként a biztosítók a keresleti oldalról is képesek hozzájárulni a karbonszegény és fenntartható gazdaságra való átálláshoz. Az éghajlatváltozáshoz köthető és környezeti kockázatok felügyeleti keretrendszerben történő érvényesítéséről a biztosítási szektorban bővebben is értekeznek a Biztosítá felügyelők Nemzetközi Szövetsége (IAIS)⁵.

Tekintettel arra, hogy a biztosítókra hatással lesznek az éghajlatváltozással kapcsolatos fizikai és átállási kockázatok, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA) úgy döntött, hogy fontos ösztönözni e kockázatok előretekintő kezelését hosszú távon is. Ennek érdekében kidolgozott egy (opcionális) útmutatót az éghajlatváltozási forgatókönyvek

² Párizsi megállapodás, Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezménye, 2015. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=HU)

³ Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030, Egyesült Nemzetek Szervezete, 2015. <https://ensz.kormany.hu/download/7/06/22000/Vil%C3%A1gunk%20%C3%A1talak%C3%ADt%C3%A1sa%20Fenntarthat%C3%B3%20Ejl%C5%91d%C3%A9si%20Keretrendszer%202030.pdf>

⁴ Szintézis jelentés, Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, 2023. https://report.ipcc.ch/ar6syr/pdf/IPCC_AR6_SYR_LongerReport.pdf

⁵ [210525-Application-Paper-on-the-Supervision-of-Climate-related-Risks-in-the-Insurance-Sector.pdf](https://iaaisweb.org/210525-Application-Paper-on-the-Supervision-of-Climate-related-Risks-in-the-Insurance-Sector.pdf) (iaaisweb.org)

biztosítók általi használatának a saját kockázat- és szolvenciaértékelés folyamatba (ORSA) való integrálásával kapcsolatban⁶.

A természethez kötődő kockázatok és a biztosítási szektor kapcsolatáról szakértői dokumentumot publikált az EIOPA, megjelölve a biztosítók lehetséges kapcsolódó intézkedéseit, összhangban a 2022 decemberi ENSZ biodiverzitási konferencián elfogadott Kunming-Montreal Globális Biodiverzitási Keretrendszerben foglaltakkal⁷.

Ahogy a Bizottság által „A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozó iránymutatás: Az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó (2019/C 209/01) kiegészítés” címmel kiadott közlemény⁸ is meghatározta, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok magukban foglalják mind a biztosítók helyzetének – ideértve az ügyfelekkel és a saját működésükkel kapcsolatos – éghajlatváltozásból eredő kockázatait, mind a biztosítók tevékenységéből eredően az éghajlatra gyakorolt negatív hatás okozta kockázatokat is. E kettős lényegességi perspektívának nevezett elv szellemében az ajánlás kockázatokra történő hivatkozásai egyszerre utalnak a biztosítókra gyakorolt negatív hatások kockázataira (átállási, valamint fizikai és felelősségi kockázatok – példákat lásd lentebb), illetve a biztosítók tevékenysége által a környezetre és az éghajlatra gyakorolt negatív hatások kockázataira (amely adódhat egyfelől a karbonintenzív befektetéseiből, másrészt pedig a biztosításüzemből adódó környezeti terhelésből).

II. Értelmező rendelkezések

1. A biztosítót potenciálisan érintő fizikai, átállási és felelősségi kockázatok:
 - a) A fizikai kockázatok azok a kockázatok, melyek az éghajlatváltozás nyomán kialakuló extrém időjárási jelenségek és egyéb természethez köthető nagy emberi, illetve anyagi kárral együtt járó események bekövetkezési valószínűségének, illetve mértékének bizonytalanságából származnak.
 - aa) *Akut fizikai kockázatok*, amelyek konkrét időjáráshoz kapcsolódó eseményekből erednek, mint például a viharok, áradások, aszályok, tüzek vagy hő- vagy fagyhullámok, amelyek károsíthatják az emberi életet és egészséget, a természetet, valamint a termelés szolgálatában álló fizikai és épített környezetet, valamint megszakíthatják az ellátási és értékláncokat.
 - ab) *Krónikus fizikai kockázatok*, amelyek az éghajlat hosszabb távú változásaiból erednek, mint például a hőmérséklet, vagy a csapadékmennyiség, illetve ezek volatilitásának tartós változásai, az emelkedő tengerszint, a csökkenő vízkészletek, a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a talaj termőképességének változása.

⁶ [Application guidance on running climate change materiality assessment and using climate change scenarios in the ORSA](#)

⁷ [EIOPA Staff paper on nature-related risks and impacts for insurance](#)

⁸ A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozó iránymutatás: Az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó kiegészítés (2019/C 209/01), Az Európai Unió Hivatalos lapja, 2019. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019XC0620(01))

- b) Az átállási kockázatok olyan kockázatok, amelyek a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaságra való átállás érdekében eszközölt jogszabályi, technológiai, illetve piaci változtatásokból erednek.
- ba) *Politikai-szabályozási kockázatok*, amelyek következhetnek például energiahatékonysági követelményekből, a fosszilis tüzelőanyagok árát emelő szén-dioxidárazási mechanizmusokból, vagy a fenntartható földhasználatot ösztönző politikákból.
- bb) *Technológiai kockázatok*, például, ha egy, az éghajlatra kevésbé káros hatással lévő technológia egy, az éghajlatra károsabb technológia helyébe lép. Így a környezetileg megterhelőbb technológia gyártója a kereslet csökkenését tapasztalhatja.
- bc) *Piaci kockázatok*, például, ha a fogyasztók és vállalati ügyfelek preferenciája, kereslete az éghajlatot kevésbé károsító termékek és szolgáltatások felé tolódik el. Ennek következtében a környezetileg kevésbé tudatos vállalatok ügyfélköre beszűkülhet.
- c) A felelősségi kockázatok speciálisan a biztosítók esetében jelennek meg. Ide tartoznak azok a kockázatok, amelyek az éghajlatváltozás okozta felelősségbiztosítási károkból fakadnak, valamint a biztosítókkal szembeni közvetlen fellépések, perek, melyek a klímakockázatok nem megfelelő kezeléséből erednek.
2. Az MNB meglátása szerint nem minden környezeti kockázat áll összefüggésben az éghajlatváltozás hatásaival. Például bizonyos mezőgazdasági tevékenységek előidézhetik a természetes élőhelyek pusztulását, amely a biodiverzitás csökkenésén keresztül gazdasági-pénzügyi veszteségeket is okoz. Ezek – ahogy az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok – lehetnek fizikai és átállási eredetűek.⁹ Például a biológiai sokféleség csökkenése következtében a természetes ellenállóképesség csökken, ami a betegségek gyorsabb terjedéséhez, magasabb mortalitáshoz, így emelkedő életbiztosítási károkhoz vezethet. A biodiverzitás csökkenését és az ökoszisztémák védelmét célzó szakpolitikák vagy fogyasztói preferenciák okozhatnak súlyos átállási kockázatokat.
3. Az MNB hangsúlyozza, hogy bár jelen ajánlás nagyobb részben az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal foglalkozik, ezek a folyamatok potenciális üzleti lehetőségeket is nyújtanak a biztosítók számára, melyek magukban foglalhatják akár új, innovatív termékek és megoldások kifejlesztését is.

III. Általános elvárások

4. Elvárt, hogy a biztosító a jelen ajánlásban foglalt felügyeleti elvárásokat az arányosság elvét figyelembevéve, a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a

⁹ NGFS Occasional Paper on Biodiversity and Financial Stability

pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás [a továbbiakban: 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás] 10. pontjával összhangban alkalmazza, vagyis a méretével, az általa végzett biztosítási tevékenységek jellegével, nagyságrendjével és összetettségével arányos mértékben implementálja az abban foglaltakat.

5. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító, amely egy EU tagállamban székhellyel rendelkező biztosító magyarországi leányvállalataként működik, és az anyavállalata konszolidált szinten a VII. fejezetben („Elvárások a biztosítók beszámolási és közzétételi kötelezettségeit illetően”) meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozik, akkor is nyilvánosságra hozza az önmagára vagy a magyarországi csoporttagokra vonatkozó VII. fejezet szerinti információkat, ha erre jogszabály nem kötelezi (amennyiben azok az anyavállalatnál rendelkezésre álló információkból megállapíthatóak).
6. Amennyiben a biztosító anyavállalata aláírója olyan ENSZ kezdeményezéseknek, mint például a Net-Zero Insurance Alliance¹⁰ vagy a Principles for Sustainable Insurance (Fenntartható biztosítási irányelvek)¹¹, az MNB elvárja, hogy az anyavállalat vállalásait, módszereit a biztosító a hazai entitásra vonatkozóan is érvényesnek tekintse, azokat a saját működésében is alkalmazza.
7. Az ágazati jogszabályok alapján összevont felügyelet alá tartozó biztosítóval szemben elvárt, hogy az ajánlás elvárásait csoportszinten is alkalmazza. Ennek keretében az MNB elvárja különösen, hogy a jogszabályok által rögzített általános, kockázatkezelésre vonatkozó követelményeken belül az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatkezelési tevékenység vonatkozásában is legyen tekintettel a csoportszintű kockázatkezelés követelményeire.
8. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a biztosító az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatmérés, -kezelés és -kontroll valamely elemét külső szolgáltató igénybevételével valósítja meg, legyen tekintettel a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 180-186. pontjában és a külső szolgáltatók igénybevételéről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban részletesen kifejtett elvárásokra.
9. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy bizonyos jogszabályok vonatkozásában a fenntarthatósággal összefüggő MNB álláspontot és elvárásokat külön vezetői körlevél (Vezetői Körlevél a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos

¹⁰ [Net-Zero Insurance Alliance – United Nations Environment – Finance Initiative \(unepfi.org\)](https://www.unepfi.org/)

¹¹ [Principles for Sustainable Insurance – United Nations Environment – Finance Initiative \(unepfi.org\)](https://www.unepfi.org/)

közzétételekről szóló 2019/2088/EU rendelet¹² – a továbbiakban: SFDR rendelet –
kapcsán) tartalmazza¹³.

IV. Elvárások a biztosító üzleti modelljére és stratégiájára vonatkozóan

10. Az MNB elvárása a stratégiával és üzleti modellel kapcsolatban, hogy a biztosító vegye figyelembe a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatait és lehetőségeit egyaránt. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és a környezeti kockázatok ugyanis közvetlen hatással lehetnek a biztosító meglévő és jövőbeli stratégiáinak eredményességére, az üzleti modell ellenállóképességére. Ezzel kapcsolatban az MNB javasolja, hogy a biztosító

- a) azonosítsa az üzleti környezet részét képező, éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból fakadó rövid-, közép- és hosszú távú (legalább 10 éves időtávra vonatkozó) kockázatokat és lehetőségeket. Az azonosítás kiterjedhet a kulcsfontosságú szektorokra, földrajzi területekre, valamint azon termékekre és szolgáltatásokra, amelyekben tevékenységét végzi, vagy tervezi végezni, figyelembe véve, hogy ezen kockázatok egy része meglehetősen hosszú távon materializálódhat;
- b) határozza meg, mely éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok lényegesek rövid-, közép- és hosszú távon (legalább 10 éves időtávra vonatkozóan) az üzleti stratégiája szempontjából, valamint, hogy az üzleti stratégia mennyire ellenálló ezen kockázatokkal szemben.

11. Az MNB elvárja továbbá, hogy

- a) a stratégia és az üzleti modell során következő felülvizsgálata során kerüljenek figyelembevételre az előző pont szerinti tevékenységek eredményei és az éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal kapcsolatos célkitűzések elérésére vonatkozó tervek, kilátások is;
- b) a biztosító azonosítsa a főbb éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal és lehetőségekkel kapcsolatos versenyelőnyöket, sebezhetőségi pontokat és a megvalósításhoz kapcsolódó főbb kockázatokat a stratégiában és az üzleti modellben, illetve, hogy ezeket a folyamatokat megfelelően dokumentálja;
- c) a stratégiában és az üzleti tervben meghatározott az éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból eredő kockázatokat és lehetőségeket érintő főbb stratégiai irányok és célkitűzések legyenek összhangban a biztosító általános üzleti stratégiájával, valamint üzleti környezetével.

12. Mivel az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok megnövekedhetnek és idővel kihatással lehetnek az üzleti modellek ellenállóképességére, az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító lépéseket tesz a teljes karbon- és ökológiai lábnyoma, valamint

¹²az Európai Parlament és a Tanács 2019/2088/EU rendelete a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről: [EUR-Lex - 32019R2088 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj)

¹³ <https://www.mnb.hu/letoltes/129526-3-2021-sfdr-vezetoi-korlevel.pdf>

éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatai csökkentése érdekében, összhangban a kettős lényegességi perspektívával.

13. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító – külföldi anyavállalat alá tartozó biztosító esetén a helyi leányvállalat szintjén – kidolgoz egy átfogó tervet a biztosító tevékenységének hosszú távon karbonsemlegessé tételére, illetve arra, hogy saját üzleti stratégiájával összhangban hogyan járulhat hozzá (leendő) ügyfelei ÜHG kibocsátásának, valamint adaptációs képességének javításához. A terv valós adatokon nyugvó előrejelzéseket és részletesen dokumentált módszertant tartalmazzon, a célkitűzéseivel kapcsolatban állítson fel konkrét határidőket.
14. A biztosítótól elvárt, hogy az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület által jóváhagyott kockázatvállalási hajlandóságról szóló nyilatkozat elkészítésekor vegye figyelembe a környezeti, társadalmi és irányítási (a továbbiakban: ESG) kockázatokat, mennyiségi korlátokkal és minőségi elvárásokkal alátámasztva.
15. Az MNB javasolja a biztosító számára az ENSZ Fenntartható biztosítási irányelveinek implementációját mind a biztosító stratégiáját, mind pedig a belső irányítási rendszerét illetően. A kezdeményezés a javasolt intézkedéseket négy irányelv alá sorolja:
 - a) A biztosító beépíti döntéshozatalába a biztosítási üzletága szempontjából releváns ESG kérdéseket.
 - b) A biztosító ügyfelei és üzleti partnerei körében felhívja a figyelmet az ESG aspektusokhoz köthető kérdésekre, illetve velük együttműködve keres azokra megoldást.
 - c) A biztosító a kormányzatokkal, felügyeleti szervekkel és egyéb érintettekkel együttműködve támogatja a társadalmi konszenzus kialakulását az ESG kérdésekben.
 - d) A biztosító tanúbizonyoságot tesz az átláthatóságáról és elszámoltathatóságáról az alapelvek végrehajtásában elért eredményeinek bemutatásával.

V. Elvárások a biztosítók vállalatirányításával kapcsolatban

16. A Bit. 76. §-át, a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlást, valamint a biztosítók és viszontbiztosítók irányítási rendszeréről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 17/2019. (IX.20.) MNB ajánlást [a továbbiakban: 17/2019. (IX.20.) MNB ajánlás] szem előtt tartva az MNB elvárja, hogy a biztosító olyan irányítási rendszert alakítson ki és működtessen, amely figyelembe veszi a biztosító szempontjából lényeges környezeti és a klímaváltozással összefüggő kockázatokat, valamint azok potenciális hatását a biztosítóra nézve. Ennek érdekében elvárt, hogy a biztosító kockázatkezelésért felelős területe, valamint az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület ismerje és értse ezeket a kockázatokat és azok lehetséges pénzügyi vonzatait annak érdekében, hogy a vállalt kockázatok mértéke összhangban legyen a biztosító stratégiájával, belső szabályzataival és politikáival, valamint, hogy a biztosító

megfeleljen az irányadó jogszabályi előírásoknak és egyéb kötelezettségeknek. Továbbá, a Bit. 77. §-ban foglaltakkal összhangban az MNB elvárja, hogy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete bocsássa rendelkezésre a megfelelő humán és pénzügyi erőforrásokat, továbbá hatáskört az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezelésében részt vevő szervezeti egységek és területek (különös figyelemmel a kiemelten fontos feladatkörök) számára.

17. Elvárt továbbá, hogy a környezeti és társadalmi szempontokat a biztosító beépítse a legtöbb alapvető funkció (beleértve az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületet is) feladatkörébe és felelősségébe olyan területeken, mint például az üzleti, aktuáriusi, befektetési, kockázatvállalási, kárrendezési, jelentési és kockázatkezelési területek.
18. Összhangban a 17/2019. (IX.20.) MNB ajánlással elvárt, hogy a biztosító olyan szervezeti és működési struktúrát állítson fel, mely
 - a) kellően rugalmas, így képes alkalmazkodni az üzleti környezet változása mellett az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati tényezők folyamatos alakulásához;
 - b) biztosítja a stratégiai céljainak megvalósítását a klímaváltozás fizikai és átállási kockázatainak várható negatív hatásai mellett is;
 - c) az éghajlatváltozással összefüggő és környezeti kockázatokat becsatornázza a vezetői információs rendszerbe, ezáltal a döntéshozatali folyamatokba.
19. Elvárás a biztosítóval szemben, hogy a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlás szerinti, a belső védelmi vonalakkal kapcsolatos általános elvekkel összhangban, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében is egyértelműen határozza meg az egyes belső irányítási és belső kontroll funkciót ellátók felelősségét. Ezzel összefüggésben elvárt, hogy a biztosító olyan szervezeti felépítést és működési struktúrát alakítson ki, amely segíti és támogatja az irányítási funkciót betöltő testületet a biztosítót, illetve csoportot érintő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra való jobb rálátásban és azok hatékony menedzselésében. Elvárt továbbá, hogy a releváns felelősségi körök átláthatóak, egyértelműek, jól körülhatároltak, következetesek, kellően dokumentáltak legyenek, valamint, hogy a felelősségi körben leírtaknak való megfelelés kikényszeríthető legyen.
20. Az MNB jó gyakorlatnak tarja, ha a biztosító értékeli a Bit. 55. §-ában definiált vezető személyek alkalmasságát az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok ismerete alapján is, valamint ezeknek a kulcsfontosságú vezetőknek adott esetben személyre szabott továbbképzési lehetőséget is biztosít az említett kockázatok tekintetében.

21. A 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlással összhangban a biztosítótól elvárt, hogy a vezetői szintű döntéshozatal megalapozása céljából belső adatszolgáltatási rendszereibe integrálja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat is. Az MNB tudatában van annak, hogy a vonatkozó mérőszámok és eszközök kialakulóban vannak és egyelőre a biztosítónál rendelkezésre álló adatok is hiányosak lehetnek. Mindazonáltal – összhangban a Bit. 77. §-ában és a 12/2022. (VIII. 11.) MNB ajánlás 42. pontjában foglaltakkal – az MNB elvárja, hogy
- a) a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete rendszeresen – legalább évente, és jó gyakorlatnak tekintve, ha szükséges negyedévente vagy félévente – felülvizsgálja, a 72. pont szerinti akcióterv végrehajtását, figyelemmel a 67. pont szerinti éves rendszerességgel elvárt átfogó fenntarthatósági jelentésre is;
 - b) a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete a belső információs rendszeren keresztül megfelelő információkkal rendelkezzen a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatairól és azok esetleges változásáról;
 - c) az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó jelentések készítése során alkalmazott módszertanok és felhasznált információk rendszeresen kerüljenek felülvizsgálatra és az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó rendelkezésre álló adatok körének folyamatos bővülésével együtt (adattartalom és annak minősége tekintetében) javuljanak.
22. Szem előtt tartva a 17/2019. (IX.20.) MNB ajánlást, valamint a Bit. 77. §-ában foglaltakat, elvárt, hogy a biztosító megfelelően dokumentálja az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület szintjén meghozott döntésekkel kapcsolatban, hogy hogyan vették figyelembe a rendelkezésre álló klímaváltozáshoz köthető vagy környezeti kockázatokra vonatkozó információkat.
23. Az MNB elvárja a biztosítótól, hogy értékelje az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat az éves pénzügyi tervezés során, valamint a hosszú- és rövid távú stratégiai tervezési folyamatokban. Az MNB indokoltnak tarja, hogy a biztosító arról is gondoskodjon, hogy az éghajlatváltozás hatásai jól láthatóan megjelenjenek a meglévő kockázati kategóriákban.
24. Az MNB elvárja, hogy a biztosítónál kerüljön létrehozásra az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős külön szervezeti egység vagy funkció (például „ESG központ”) vagy kerüljön kijelölésre az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős vezető (dedikált „chief sustainability officer”), aki rendszeresen – az MNB jó gyakorlatnak tartja a negyedéves vagy féléves rendszerességet az arányosság elvének figyelembevétel mellett – beszámol e tevékenységéről az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületnek. A 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlás 10. pontjában, valamint a Bit. 76 §-ában is alkalmazott arányosság elvét szem előtt tartva, a kisebb és kevésbé összetett tevékenységet folytató pénzügyi szervezeteknél a feladatok és felelősségi körök megfelelő

elkülönítése mellett az igazgatóság valamely tagja is kijelölhető a fenti feladatok ellátására. Amennyiben az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében a biztosító külön szervezeti egységet vagy funkciót hoz létre, elvárt a külön szervezeti egység vagy funkció meglévő folyamatokba való integrációjának és más funkciókkal való kapcsolatának egyértelmű meghatározása (hatáskör- és feladatmegosztás, együttműködési és jelentési kötelezettségek stb.).

25. Az MNB elvárja, hogy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete gondoskodjon arról, hogy a biztosító hatékony és megbízható adatszolgáltatási, nyilvánosságra hozatali és kommunikációs rendszerekkel rendelkezzen, amely képessé teszi az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati adatok aggregálására is. Ezzel összefüggésben az MNB azt várja a biztosítótól, hogy
- a) mérje fel a stratégiaalkító és kockázatkezelő egységeivel szembeni adatigényeit, azonosítsa az adathiányokat, továbbá vázoljon fel terveket azok megszüntetésére és bármilyen elégtelenség leküzdésére;
 - b) vizsgálja meg az információs és informatikai rendszerek esetleges átalakításának szükségességét, hogy az e kockázatoknak való kitettségei felmérése érdekében képes legyen gyűjteni és aggregálni a szükséges adatokat, különös tekintettel a Taxonómia rendelet¹⁴ 8. cikk, és – amennyiben releváns – az SFDR rendelet alapján publikálandó adatokra;
 - c) építse fel ezen kockázatok adattaxonómiáját.
26. Amennyiben az előző pont b) és c) alpontjában elvártak – a közös definíciók, taxonómiák teljességének hiánya és adathiányok miatt – nem megvalósíthatók, abban az esetben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító megfontolja belső, kvalitatív adatokon, vagy akár külső kockázati mérőszámokon alapuló jelentéstételi folyamatok és eljárások létrehozását. Ezáltal biztosítható, hogy az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület megfelelő jelentéseket kapjon az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról. Ez esetben elvárás, hogy az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület ismerje az így kapott jelentések korlátait.
27. Az MNB elvárja továbbá, hogy a biztosító belső ellenőrzési rendszere és ellenőrzési nyomvonal a rövid-, közép- és hosszú távon felmerülő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is terjedjen ki. Elvárt, hogy a belső ellenőrzés a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlás 156. pontja szerinti ellenőrzési típusok önálló vagy együttes alkalmazásával rendszeresen ellenőrizze azt, hogy a biztosító által kialakított és működtetett belső kontroll rendszerek hatékonyan biztosítják-e a biztosító rövid-, közép- és hosszú távon felmerülő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak kezelésére való felkészültségét, és e kockázatokra vonatkozó kockázatkezelési célkitűzéseinek teljesítését.

¹⁴az Európai Parlament és a Tanács 2020. június 18-ai 2020/852/EU rendelete a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról: [EUR-Lex - 32020R0852 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

28. Elvárás, hogy a belső kontroll funkciókat ellátók felelőssége az alábbiak mentén kerüljön meghatározásra az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok vonatkozásában:

- a) a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlás 129. pontja szerinti megfelelési kockázatokba az MNB beleértendőnek tartja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok meglévő folyamatokba való nem megfelelő integrációját;
- b) elvárás, hogy a kockázatkezelési funkció építse be folyamataiba az éghajlatváltozástól és a környezetkárosodásból fakadó kockázatok kezelését, összhangban a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlás 124. pontjával;
- c) mivel a környezeti kockázatokról nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű tapasztalati adat, ezért elvárt, hogy az aktuáriusi feladatkör az árazás és a biztosítástechnikai tartalékok meghatározása során vegye figyelembe a historikus adatok használatában rejlő bizonytalanságot;
- d) elvárt, hogy a biztosító az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős (szervezeti egység) vezetője az igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete számára a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázataira is kiterjedő átfogó és érthető tájékoztatást adjon;
- e) javasolt, hogy a megfelelési vezető, a vezető kockázatkezelő, illetve a belső ellenőrzési vezető (belső ellenőr) által a felügyelő testület részére legalább évente készített összefoglaló értékelés terjedjen ki az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra;
- f) Mivel az éghajlattal kapcsolatos kockázatok mérése meglehetősen új tudomány és a kockázati modellezés folyamatosan fejlődik, valamennyi érintett szervezeti egységnek, illetve funkciónak a megfelelő eszközök és módszertanok folyamatos fejlesztésére kell törekednie.

29. Az egészséges kockázati kultúra kialakítása érdekében, összhangban a 12/2022. (VIII.11.) MNB ajánlással, az MNB elvárja, hogy

- a) a biztosító rendszeres képzést biztosítson az alkalmazottak számára a biztosító tevékenységét, stratégiáját és kockázati profilját érintő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról;
- b) a biztosító valamennyi munkavállalója ismerje a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak kezelésével összefüggésben rá háruló feladatokat.

30. A 12/2022. (VIII. 11.), valamint a 17/2019. (IX. 20.) MNB ajánlásokat szem előtt tartva elvárt, hogy a 10. pont szerint végzett kockázatelemzés eredményeivel összhangban a biztosító vegye figyelembe a klímaváltozáshoz köthető és környezeti kockázatok, valamint azok hosszú távon történő hatékony kezelését a javadalmazási politikák és gyakorlatok kialakítása során. Ezzel összefüggésben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a

biztosító fenntartható finanszírozással kapcsolatos teljesítménymutatókat is meghatároz a javadalmazási politikájában az érintettek számára.

VI. Elvárások a biztosító kockázatvállalási és -kezelési gyakorlatával kapcsolatban

31. Az MNB elvárja, hogy a biztosító értékelje a klímaváltozáshoz köthető és környezeti kockázatoknak való kitettségét és ezen értékelés eredményeivel arányos módon végezzen rendszeresen kvalitatív és kvantitatív elemzéseket.
32. Az MNB szükségesnek tartja, hogy az előző pontban meghatározott értékelések és számítások kiterjedjenek a fizikai, átállási és a környezeti kockázatokból fakadó felelősségi kockázatokra is.
33. A fizikai kockázatok esetében javasolt az életbiztosítási kockázatokra gyakorolt hatások (például. hóhullámok és halandóság kapcsolata) nyomon követése, a hosszú távú trendektől való esetleges eltérések értékelése.
34. Az MNB kívánatosnak tartja a biztosító termékeinek, üzleti partnereinek és befektetéseinek rendszeres átvilágítását az átállási kockázatok értékelése érdekében.
35. Az MNB elvárja, hogy a 31-34. pontokban szereplő értékelések, azok eredményei beépüljenek a biztosító kockázatkezelési rendszerébe, és megjelenjenek többek között a biztosító saját kockázat- és szolvenciaértékelési (ORSA) jelentéseiben is. Ennek részeként elvárt továbbá, hogy a kockázatok értékelése mellett a kockázati étvágy definiálása és az e kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedések megfogalmazása is történjen meg.
36. Az MNB javasolja, hogy a biztosító az ORSA folyamat lefolytatása során az EIOPA vonatkozó anyagával összhangban járjon el¹⁵, így többek között a kockázatok értékelése során használatos hatás-valószínűség mátrixot több időtávon készítse el.
37. Az MNB elvárja, hogy a biztosító olyan belső irányelveket alakítson ki, melyek szabályozzák, hogy az éghajlatváltozáshoz köthető és környezeti kockázatok értékelése és nyomon követése hogyan épül be a biztosítási folyamatba. Ez magában foglalhatja különösen a következők leírását:
 - a) földrajzi területek, gazdasági ágazatok vagy üzletágak, amelyek vélelmezhetően nagyobb mértékben kitettek az éghajlatváltozással kapcsolatos és a természet alapú kockázatoknak;

¹⁵Application guidance on running climate change materiality assessment and using climate change scenarios in the ORSA: https://www.eiopa.europa.eu/document/download/5a671bdb-ae31-4c4f-ae31-00c70e640d27_en?filename=Application%20guidance%20on%20running%20climate%20change%20materiality%20assessment%20and%20using%20climate%20change%20scenarios%20in%20ORSA.pdf

- b) az új üzleti gyakorlatokban és a fennálló portfóliókban rejlő materiális környezeti kockázatok értékelésére szolgáló folyamatok;
- c) klímakutatási jelentések, éghajlati kockázati modellek és egyéb elemzői eszközök használata a kockázatvállalási döntéshozatali folyamatban.

38. A klíma- és környezeti kockázatok sokféle biztosítást érinthetnek, a fizikai kockázatok esetében azonban a vagyonbiztosítások tekinthetők a leginkább kitettnek. Ezen biztosítások jövőbeli elérhetősége miatt kulcsfontosságú a károk megelőzése, illetve mérséklése. A biztosítónál meglévő szakértelem, illetve a kötvénytulajdonosok általában korlátozott informáltsága miatt az MNB elvárja, hogy a biztosító törekedjen ügyfelei támogatására az e kockázatokkal szembeni adaptációs és ellenállóképesség növelésében.
39. Az MNB szükségesnek tartja, hogy a biztosító információt nyújtson ügyfeleinek a környezeti kockázatok mérsékléséről, az azokhoz való alkalmazkodás eszközeiről, a különböző kármegelőzési technikákról. Ehhez kapcsolódóan az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító honlapján ügyfelei részére ezen információkat közérthető formában elérhetővé teszi (például egy dedikált aloldalon).
40. Az MNB jó gyakorlatként azonosította a korai előrejelző rendszerek (early warning systems) üzemeltetését, melyek részeként a biztosító telefonon, mobil applikáción vagy egyéb módon értesíti az ügyfelét a biztosított vagyontárgyat fenyegető veszélyről (például szélvihar, jégeső). Az értesítés különösen a rögzített helyzetű, tehát a biztosító által geológiai szempontból ismert lokációjú vagyontárgy esetében lehet igazán hatékony.
41. A természet alapú megoldások alkalmazása is növelheti az ellenállóképességet, így épületbiztosítások esetében a zöldtetők alkalmazása vagy terménybiztosítások esetében az éghajlatváltozásnak ellenállóbb fajták termesztése. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító ösztönzi ezen eszközök alkalmazását például díjkedvezmény(ek) révén.
42. Az MNB javasolja, hogy a biztosító befektetési döntései meghozatalánál is vegye figyelembe a környezeti kockázatokat.
43. Ajánlott továbbá, hogy a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetében a biztosító olyan eszközalapokat is kínáljon, melyek eleget tesznek az SFDR rendelet 9. cikkében foglalt feltételeknek.
44. Az MNB elvárja, összhangban a 2017/2359/EU felhatalmazáson alapuló Bizottsági rendelet 2022 augusztusában hatályba lépett módosításaival¹⁶, hogy a biztosító termékjövöhagyási

¹⁶az (EU) 2017/2358 és az (EU) 2017/2359 felhatalmazáson alapuló rendeletek a fenntarthatósági tényezőknek, kockázatoknak és preferenciáknak a biztosítókra és biztosításértékesítőkre vonatkozó termékfelügyeleti és -irányítási követelményekbe, valamint a biztosítási alapú befektetési termékekre vonatkozó üzletviteli szabályokba és befektetési tanácsadásba történő integrálása tekintetében történő

folyamata figyelembe vegye az ügyfelek befektetési termékekre vonatkozó fenntarthatósággal kapcsolatos esetleges célkitűzéseit is. A jogszabályi módosításnak való megfelelést támogatja az EIOPA vonatkozó iránymutatása is¹⁷.

VI.1. Működési kockázat kezelése

45. Az MNB elvárja, hogy a biztosító mérje fel az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti eredetű fizikai, átállási és felelősségi kockázatok saját működésére gyakorolt hatását, ideértve kapacitása gyors helyreállításának képességét is, hogy folytathassa a szolgáltatások nyújtását. A földrajzi hely, ahol a biztosító működik, hajlamosabbá teheti a fizikai kockázatokra. Ez különösen releváns a kiszervezett szolgáltatások és számítástechnikai tevékenységek tekintetében, főként, ha a szolgáltatók olyan helyeken találhatóak, ahol nagyobb az esélye a szélsőséges időjárási eseményeknek vagy más negatív környezeti események bekövetkezésének. A működési kockázatok szempontjából a klímaváltozás az átállási kockázati csatornán keresztül is növelheti a biztosító működési költségeit, például magasabb energiaárakon vagy több kibocsátás jelentési kötelezettségen keresztül.
46. Különösen a kritikus funkciók és tevékenységek értékelésekor a biztosítónak ajánlott figyelembe vennie az éghajlatváltozás hatásait a szolgáltatások nyújtására. Amennyiben ezen értékelés eredménye lényeges a biztosító bármely üzletágára vagy teljes működésére nézve, annak elvárt tükröződnie a biztosító üzletmenet-folytonossági tervében.
47. Az MNB elvárja, hogy a biztosító
- a) működési kockázatkezelési keretrendszere az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is legyen tekintettel;
 - b) a veszteségadat-gyűjtési tevékenysége terjedjen ki legalább azokra az éghajlatváltozás miatt bekövetkező veszteséggel járó eseményekre is, amelyek hatása kimutatható a számviteli (főkönyvi vagy analitikus) nyilvántartásokban;
 - c) amennyiben azt a 45. pontban megfogalmazott felmérés releváns kockázatként azonosítja, szcenárióelemzések keretében mérje fel a működési kockázatokra ható, éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal kapcsolatos események kockázatát;
 - d) dolgozzon ki a működési kockázatokra ható, éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal kapcsolatos eseményekre vonatkozó kockázatcsökkentő eljárásokat.
48. Az MNB elvárja, hogy a biztosító vegye figyelembe, hogy az általa végzett működési és üzleti tevékenységek természete milyen mértékben növeli az éghajlatváltozás fizikai vagy

módosításáról szóló 2021. április 21-ei 2021/1257/EU felhatalmazáson alapuló Bizottsági rendelet (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1257&from=EN>)

¹⁷ https://www.eiopa.europa.eu/publications/guidance-integration-customers-sustainability-preferences-suitability-assessment-under-idd_en

átállási kockázatai miatt bekövetkező veszteségekkel kapcsolatos jövőbeli reputációs károkat vagy jogi kockázatokat (jogi felelősségre vonás vagy peres eljárások).

49. Az MNB fontosnak tartja, hogy a biztosító maga is törekedjen ökológiai- és karbonlábnyomának csökkentésére, mivel ezek elégtelen ismerete vagy eredményes csökkentésének hiánya, azon túl, hogy meggátolja a konstruktív hozzájárulást a nemzetközi megállapodások által elvárt erőfeszítésekhez és a 19. pont szerinti célkitűzésekhez, jogi felelősségre vonási és reputációs kockázatot is hordoz magában.

50. A biztosító saját működéséből eredő negatív környezeti hatások kockázata tekintetében az MNB elvárja a tevékenységekből eredő közvetlen kibocsátás (1. alkalmazási kör, „Scope 1”)¹⁸ és a megvásárolt energiához kapcsolódó közvetett kibocsátás (2. alkalmazási kör, „Scope 2”) mérését, valamint jó gyakorlatnak tekinti más közvetett kibocsátás – a finanszírozott kibocsátást kivéve – mérését (3. alkalmazási kör, „Scope 3”)¹⁹.

51. Következésképpen az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító nemzetközileg elfogadott szabvány szerinti környezeti irányítási rendszert működtet²⁰, és ennek keretében méri környezeti teljesítményét, és törekszik annak folyamatos javítására. A működés egyéb környezeti hatásai, illetve ezek csökkentésére irányuló intézkedések tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- a) készpénzkímélő fizetési módok bevezetése és elterjedésének elősegítése;
- b) papírmentes vagy papírtakarékos ügyintézés megvalósítása;
- c) egyéb saját működésre vonatkozó kezdeményezések, hitelesített környezeti teljesítménymutatók mentén.

52. Az ökológiai lábnyom tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- a) tervek kidolgozása az ökológiai lábnyom további csökkentésére;
- b) a kibocsátáscsökkentés után fennmaradt, aktuálisan technikailag vagy gazdaságosan tovább nem csökkenthető kibocsátás semlegesítése, ellentételezése lehetőség szerint hiteles, igazolt, elsősorban hazai élőhely-rehabilitációs projektek²¹ megvalósításával, melyek az ÜHG semlegesítésen túl biodiverzitás javítást is szolgálnak; másodsorban ún. karbonkreditek vásárlásával.

¹⁸ Az alkalmazási körökkel kapcsolatos részletes információk az ÜHG protokoll szabvényaiban érhetőek el: <https://ghgprotocol.org/>

¹⁹ A biztosítóknak a 3. alkalmazási körbe tartozó finanszírozott ÜHG kibocsátásra kell összpontosítaniuk, mivel ennek mértéke valószínűleg nagyságrendekkel több, mint az 1. vagy 2. alkalmazási körbe tartozó kibocsátások. Ez azonban hitelkockázat mérési, kezelési és mérséklési szempontból releváns. A finanszírozott kibocsátások mérésével és nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos elvárások és jó gyakorlatok a jelen ajánlás számos pontjában megjelennek.

²⁰ Az ISO 14001 Környezetközpontú Irányítási Rendszer, illetve az ebben szereplő követelményeknél magasabb szintű elvárásokat tartalmazó EMAS Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszer alkalmazását jó gyakorlatnak tartja az MNB.

²¹ Például az MNB a WWF Magyarországgal együttműködve egy komplex, hosszú távú élőhelyhelyreállítási ökológiai projekt keretében ellentételezi az operatív működéséből származó CO₂ kibocsátást: <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2021-evi-sajtokozlomenyek/az-mnb-a-wwf-magyarorszaggal-egyuttmukodve-valik-karbonsemlegesse>

VII. Elvárások a biztosító beszámolási és közzétételi kötelezettségeit illetően

53. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó nyilvánosságra hozatal lehetővé teszi a piaci szereplők számára, hogy megalapozottabban mérjék fel a fizikai, átállási és felelősségi kockázatokat. Ennek révén a pénzügyi intézményeknek és a befektetőknek lehetőségük nyílik jobban megérteni az éghajlatváltozás pénzügyi vonzatait is. Az MNB elvárja, hogy a biztosító kezdje meg a felkészülést az új nyilvánosságra hozatali követelményekre vonatkozóan, amennyiben ezek hatálya alá tartozik.
54. A biztosító közzétételeivel szemben elvárás, hogy megbízható adatokra építve tegyen közzé érdemi és a piaci szereplők számára jól értelmezhető információkat azon klímaváltozáshoz köthető és a környezeti kockázatokkal kapcsolatban, melyek a biztosító működése szempontjából relevánsak, illetve arról is, hogy a biztosító tevékenysége milyen módon járul hozzá az éghajlatváltozással kapcsolatos vagy környezeti célkitűzések²² megvalósításához.
55. Az MNB felhívja a figyelmet, hogy a Taxonómia rendelet 8. cikke alapján a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv²³ (a továbbiakban: NFRD) 19a. vagy 29a. cikke, illetve ezen rendelkezések hazai átültetését megvalósító 2000. évi C. törvény 95/C. §-a, valamint 134. § (5) bekezdése szerint a nem pénzügyi információk közzétételére köteles nem pénzügyi vállalkozások és pénzügyi vállalkozások 2022. január 1-jétől további átláthatóságot kell, hogy biztosítsanak arra vonatkozóan, hogy tevékenységeik mennyire tekinthetők környezeti szempontból fenntarthatónak.
56. Az NFRD 19a. vagy 29a. cikke szerint nem pénzügyi információk közzétételére köteles biztosítóknak^{24 25} nyilvánosságra kell hozniuk:
2022. január 1-jétől 2023. december 31-ig a Disclosures Delegated Act²⁶ 10. cikkének (3) bekezdésében meghatározott adatokat;
 2024. január 1-től az a) pont szerinti adatok mellett a Disclosures Delegated Act 10. cikkének (5) bekezdésében meghatározott adatokat;
2025. január 1-től az a-b) pontok mellett az érintett biztosítók élhetnek a Disclosures Delegated Act 9. cikkének (3) bekezdésében foglalt lehetőséggel.

²²A releváns környezeti célkitűzések listája megtalálható a Taxonómia rendelet (lentebb) 9. cikkében

²³A 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2014. október 22-i 2014/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelve, amelyet a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény ültetett át a hazai jogba

²⁴A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. § hatálya alá tartozó, közérdeklődésre számot tartó biztosítók

²⁵Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a jelen ajánlás megjelenésekor az MNB rendelkezésére álló információk szerint a CSRD tervezet 1. cikkének 3. és 7. pontjai várhatóan módosítani fogják az NFRD 19a. és 29a. cikkét, mely szerint az e cikkek (ideértve a Taxonómia rendelet 8. cikkét is) személyi hatálya alá tartozó társaságok köre bővülni fog.

²⁶A Bizottság 2021/2178/EU felhatalmazáson alapuló rendelete az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közzéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közzétételi kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről

57. Amikor a biztosító az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő lényegesnek tekintett adatokat, mérőszámokat és célokat közöl, az MNB elvárja, hogy a biztosító a piaci szereplők számára átfogó képet nyújtson a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatairól és kockázati profiljáról. E tekintetben az MNB elvárja az alábbiakat:

- a) A biztosító az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő lényegesnek tekintett, közzétételre kerülő adatokkal, mérőszámokkal és célokkal kapcsolatos módszereket, definíciókat és kritériumokat is hozza nyilvánosságra, vagy hivatkozzon rájuk.
- b) A nyilvánosságra hozatal esetében alkalmazott módszerek kellően rugalmasak legyenek, azaz az újonnan megjelenő mérőszámok és adatok a jelentéstételi keretrendszerekbe könnyen beépíthetők és azok kontextusában könnyen értelmezhetőek legyenek.
- c) A közzététel térjen ki az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati kitétségek beszámolási időszakok közötti jelentős változásaira is, valamint az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület ezzel kapcsolatos megfelelő válaszhintézkedéseire.

58. Összhangban az SFDR rendeletben foglaltakkal, az MNB elvárja, hogy az SFDR rendelet 2. cikk 1. a), illetve 11. b) pontjainak hatálya alá tartozó biztosító

- a) a honlapján tegyen közzé információt a fenntarthatósági kockázatoknak a befektetési döntéshozatali eljárásaiba történő integrálására vonatkozó politikáiról;
- b) a honlapján tegyen közzé információt arról, hogy miként integrálja a fenntarthatósági kockázatokat a javadalmazási politikájába;
- c) a fenntarthatósági kockázatok integrálásának módját termék-, valamint szervezeti szinten is jól átláthatóan tegye közzé;
- d) az SFDR rendeletet kiegészítő, a Bizottság (EU) 2022/1288 felhatalmazáson alapuló rendeletének²⁷ mellékleteiben foglalt módszertan és mintadokumentumok szerint tegyen eleget a vonatkozó közzétételi kötelezettségeinek.

59. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha

- a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. §-ának hatálya alá tartozó biztosító – a 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatást is tartalmazó – üzleti jelentését vagy annak 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatás részét nyilvánosságra hozza;
- b) azon biztosító, mely nem áll a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. §-ának, a Taxonómia rendelet 8. cikke szerinti kötelezettség hatálya alatt, önkéntesen is

²⁷ a Bizottság 2022/1288/EU felhatalmazáson alapuló rendelete az (EU) 2019/2088 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel kapcsolatos információk tartalmát és megjelenítését részletesen meghatározó, valamint a fenntarthatósági mutatókkal és a fenntarthatóság szempontjából káros hatásokkal kapcsolatos információk tartalmát, módszertanát és megjelenítését, továbbá a környezeti és társadalmi jellemzők és a fenntartható befektetési célkitűzések előmozdításával kapcsolatos, a szerződéskötés előtti dokumentumokban, a weboldalakon és az időszakos jelentésekben szereplő információk tartalmát és megjelenítését meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről: [EUR-Lex - 32022R1288 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

megfelel ezen jogszabályok szerinti nyilvánosságra hozatali szabályoknak vagy azok egy részének;

- c) a biztosító kéri a fejezetben említett jogszabályok szerint – akár jogszabályi kötelezettség alapján, akár önkéntesen – nyilvánosságra hozandó információk könyvvizsgálói véleményezését.

60. Az MNB elvárja, hogy a nyilvánosságra hozott információk minőségi és mennyiségi szempontból is elégséges tájékoztatást adjanak a biztosító éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak azonosítására, mérésére és kezelésére szolgáló folyamatairól és eljárásairól.

61. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő nyilvánosságra hozatali kötelezettségekkel kapcsolatban az MNB elvárja, hogy a biztosító nyilvánosságra hozatali politikája meghatározza, hogy a biztosító milyen módon értékeli az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok lényegességét, figyelembevéve a biztosítók és viszontbiztosítók Szolvencia II szerinti felügyeleti jelentéstételéről és a közzétételről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 17/2018. (IV. 9.) MNB ajánlás, valamint a biztosítók és viszontbiztosítók pénzügyi stabilitási célokra történő jelentéstételéről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 6/2018. (II. 21.) MNB ajánlás elvárásait. Ezzel összefüggésben elvárt, hogy a biztosító a lényegesség kritériumának való megfelelést az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében is rendszeresen, legalább évente értékelje. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a biztosító kizárólag ezen kockázatok hosszú távú jellege miatt ne tekintse az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat nem lényegesnek.

62. Az MNB elvárja, hogy a biztosító tegye közzé

- a) kitétségeit iparági ágazatok szerint, a nemzetközi ágazati besorolási rendszerek alapján;
- b) befektetett eszközeinek azon részét, amely összhangban van a fenntartható vagy nem fenntartható tevékenységek meglévő osztályozási rendszereivel (taxonómiák).

63. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító beszámol az éghajlattal kapcsolatos kockázatokról és lehetőségekről, amelyeket a biztosító azonosított rövid-, közép- és hosszú távon, valamint az éghajlattal kapcsolatos kockázatok és lehetőségek hatásáról a szervezet üzleti tevékenységére, stratégiájára és pénzügyi tervezésére.

Javasolt a beszámolók alátámasztása a biztosító alaptevékenységére, termékeire és szolgáltatásaira vonatkozó számszerű adatokkal – amennyiben azok rendelkezésre állnak – és relevánsak, beleértve az üzletági, ágazati vagy földrajzi szintű információkat is. A biztosítónak azt is nyilvánosságra indokolt hoznia, hogy az éghajlattal kapcsolatos kockázatok lehetséges hatásai hogyan befolyásolják a kötvénytulajdonosok helyzetét, a biztosításközvetítők oktatását vagy továbbképzését, és hogy a biztosító milyen módon

(például termékek, szolgáltatások révén) támogatja az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást.

64. Elvárt továbbá, hogy a biztosító tegye közzé, hogy az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat és lehetőségeket hogyan veszi figyelembe a vonatkozó befektetési politikákban. Ez bemutatható az átfogó befektetési politika vagy a különböző eszközosztályok egyedi befektetési politikáinak szemszögéből.
65. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a biztosító nyilvánosságra hozza, hogy a befektetési keretrendszer hogyan kezeli az olyan eszközosztályokat, mint például az ingatlan- és jelzálogalapú befektetések, amelyek nagyobb mértékben kitéttek az óceánszint emelkedésével, a part menti áradásokkal, viharokkal, aszályal, erdőtűzekkel és más természeti katasztrófákkal szemben. Érdemes leírni, hogy az éghajlattal kapcsolatos kockázatokat hogyan veszi figyelembe a befektetési portfólió-döntésekben és folyamatokban, valamint a portfólió magas szén-dioxid-kibocsátású eszközökből álló részének a tőkemegfelelésre gyakorolt lehetséges hatását. Jó gyakorlat továbbá, ha nyilvánosságra hozza az innovációra, tiszta technológiákra és bioüzemanyagokra összpontosító alapokba vagy az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképesség iránt elkötelezett vállalatokba történő befektetéssel kapcsolatos irányelveket is.
66. Amennyiben egy biztosító a saját működésével és tevékenységeivel kapcsolatban nem tartja lényegesnek az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, az MNB elvárja, hogy a biztosító ezt a döntést dokumentálja az értékelést alátámasztó minőségi és mennyiségi információkkal. Az MNB elvárja továbbá, hogy amikor egy biztosító úgy dönt, hogy annak nem lényeges voltára hivatkozva nem hoz nyilvánosságra valamilyen információt, ezt a tényt az érintett beszámolóban egyértelműen közölje.
67. Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá, ha
 - a) a biztosító legalább éves rendszerességgel átfogó fenntarthatósági jelentést tesz közzé, mely érdemi információkat tartalmaz többek között a biztosító saját ÜHG kibocsátásáról, klímakitettségről, valamint a biztosító hozzájárulásához az éghajlatváltozással kapcsolatos vagy környezeti célkitűzések megvalósításához;
 - b) a biztosító anyavállalata csoportszinten már rendszeresen közzé tesz fenntarthatósági jelentést, a magyarországi leányvállalat is közzé teszi, – akár kiegészítő jelleggel – a magyar entitásra vonatkozó információit.
68. Mivel az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő nyilvánosságra hozatali keretrendszerek és a piaci szereplők szükségletei e területen gyorsan fejlődnek, ajánlott a nyilvánosságra hozatal folyamatos, aktív fejlesztése.

VIII. Záró rendelkezések

69. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
70. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
71. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
72. Az MNB elvárja, hogy jelen ajánlásban részletezett elvárásokkal kapcsolatban a biztosító végezzen önértékelési felmérést, amely magában foglal egy részletes hiányelemzést („gap analysis”), majd ezen felmérés alapján, a hiányosságok megszüntetésére alkosson ambiciózus, de megvalósítható tervet, és azt 2024. június 30-ig küldje meg az MNB részére.
73. Az MNB jelen ajánlás alkalmazását – a 72. pont kivételével - 2025. január 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke